

РОЗДІЛ 6. Обираю безпеку і відповідальність

Урок 23. Репродуктивне здоров'я молоді

Обговорюємо епіграф до теми — "Народження дитини — це найвідповідальніший і найсвятіший момент у житті людини" *Василь Сухомлинський, видатний український педагог.*

Обговорення цитати за допомогою методу "Мозковий штурм".

- Що для вас означає вислів "найвідповідальніший і найсвятіший момент" у контексті народження дитини?
- Які фактори роблять народження дитини важливою подією у житті родини та суспільства?
- Чи можна вважати народження дитини обов'язковим етапом життя людини? Чому або чому ні?
- Які позитивні та негативні зміни може принести народження дитини в особисте життя батьків?
- Як культура та традиції впливають на сприйняття народження дитини?
- Яким чином народження дитини змінює соціальні, психологічні або економічні аспекти сім'ї?
- Чи є альтернативи або інші способи "заповнити" сенс життя, якщо людина не має власних дітей?

Запитання допоможуть учасникам мозкового штурму дослідити тему з різних точок зору, висловити власну думку, обмінятися досвідом і критично осмислити епіграф. Учитель може почати з відкритого запитання, а потім поглиблювати дискусію, орієнтуючись на конкретні аспекти: емоційні, культурні, соціальні та особистісні.

Чому важливо дбати про власне репродуктивне здоров'я вже сьогодні? Запропонуйте підліткам пригадати, що таке репродуктивне здоров'я, та назвати чинники його збереження.

Після цього ознайомте учнів з інфографікою "[Чинники ризику для репродуктивного здоров'я](https://svitdovkola.org/zbd9/17)" (див. е-додаток <https://svitdovkola.org/zbd9/17>).

У парах чи групах підлітки мають поміркувати, як можуть вплинути на зменшення таких ризиків. Для цього скористайтесь методом "Мозковий штурм". На основі ознайомлення з інформацією учні заповнюють подану в е-додатку таблицю "[Репродуктивне здоров'я — зона моєї відповідальності](#)" (див. е-додаток <https://svitdovkola.org/zbd9/17>). Відповіді можна оформити або в електронному вигляді або записати на дошці чи / та у зошиті. Наприкінці виконання завдання учні мають зробити висновок, як їх поведінка впливає на стан репродуктивного здоров'я.

Чи загрожує раннє статеве життя репродуктивному здоров'ю? Заздалегідь підготуйте правильні та хибні твердження про раннє статеве життя. Відтак об'єднайте підлітків у мінігрупи. Прочитайте їм твердження і дайте завдання визначити, яке з них є вигадкою, а яке — реальним фактом.

Потім ознайомте підлітків із розміщеною в підручнику інфографікою "Мотиви раннього початку статевого життя" та мотивуйте зробити висновки.

Підготуйте **практичні ситуації**, серед яких будуть небезпечні і потенційно небезпечні для репродуктивного здоров'я підлітків. Ознайомте з ними учнів. У мінігрупах вони мають проаналізувати одну з ситуацій (на вибір).

Давайте завдання в парах **опрацювати результати досліджень** щодо захворюваності в Україні на ВІЛ. Потім зробити колективний висновок щодо того, які категорії населення є найбільш вразливими до ВІЛ-інфекції та чому.

Що таке ІПСШ? Насамперед розшифруйте аббревіатуру ІПСШ (інфекції, що передаються статевим шляхом). Потім за допомогою **методу "Відкритий мікрофон"** учні називають їх причини. Відтак, з'ясувавши причини ІПСШ, проаналізуйте їх наслідки за поданою в підручнику схемою.

Об'єднайте учнів в мінігрупи. Запропонуйте долучитися до спільноти волонтерів-авторів, які пишуть і редагують статті до Вікіпедії. Нехай підлітки уявлять, що започатковано вільну енциклопедію суто для підлітків. Кожна з мінігруп має написати статтю для своїх однолітків про одну з інфекцій, що передається статевим шляхом. Результати своєї роботи мінігрупи мають представити класу.

Як уникнути ІПСШ? Запропонуйте учням дізнатися результати дослідження захворюваності підлітків в Україні на ІПСШ за доступними офіційними

джерелами. Відтак у мінігрупах учні мають придумати комплекс заходів для зниження рівня інфікування підлітків. Результати роботи представники мінігруп озвучують класу.

Ознайомте підлітків з основними методами профілактики ІПСШ (перегляд навчального відео, спеціалізована література тощо). Потім учні мають поміркувати, чи всі методи профілактики зазначено та за потреби доповнити перелік.

Дайте завдання учням у парах **створити декалог** (текст, що містить 10 фраз, виразів або речень, з основними правилами та нормами, яким слід дотримуватися) особистого репродуктивного здоров'я, у якому відобразиться комплексний підхід до свідомого й відповідального ставлення до себе як майбутнього батька / матері.